

Մկրեանի վերահայեցողութեամբ: Եղած են եւ մի քանի աշխարհարար տպագրութիւնք Ջմիւռնիայ, Նիւ Եօրք կայն թոյրն էլ բողոքական ընկերութեանց ձեռքով եւ նոցա խմբագրութեամբ եւ իւրաքանչիւր անգամ յունարէն ընտրի համեմատութեամբ:

Այսպէս ուրեմն Աստուածաշնչի բազմաթիւ հրատարակութիւններից միայն մէկն է իսկապէս ս. Էջմիածնի նախաձեռնութեամբ կատարուած եւ այն օտար հողի վերայ, թէպէտ եւ օտար տպագրութիւններն էլ երբեմն կատարուում էին նաեւ ս. Էջմիածնի դիտութեամբ և նպաստներով, ինչպէս օրինակ Պ. Բուրդի հրատարակութիւնը, որի համար ըիրիական ընկերութեան վարչութիւնը պաշտօնապէս դիմելով դարուս սկզբին հայոց Հայրապետին օժանդակութիւն էր խնդրել տպագրուելի Աստուածաշնչի համար, որ եւ ուղարկել է բաւական գրամ, ինչպէս այդ երեւումէ մեր ձեռքը գտնուած գրագրութիւնից ու բաժանորդաթերթից, սակայն այդ բոլոր հրատարակութիւնները կատարուելով Էջմիածնից դուրս կրում էին մասնաւոր հրատարակութեան դրոշմը եւ նոցա խմբագրութիւնը հեռի էր ցանկացածից: Իսկ ոչ մի անգամ տակաւին հրատարակուած չէ Մայր աթոռի տպարանում հայրապետական անըմիջական հոգացողութեամբ:

Ազգիս արդեան վեհ. Հայրապետը որոշել է Մայր Աթոռի տպարանում տպագրել ս. Գիրքը եւ վերջապէս հայ ժողովրդի ձեռքը Էջմիածնատեղ Աստուածաշունչ տալ դիւրագին և մատչելի:

ԳՆԻՌԴԱՆ ԵՐԷՑ

Օր մը աշխարհականի կնիկ մը կերթայ հարսնքտուն, ինք բաւական խորոտիկ կեղնի. բայց տեղ չեն տար որ նստի. կը տեսնեն որ դիւղին իրից կին կուգայ, քարթաթոշ բան մը, կնիսն կանեն կը բերեն ատ իրից կին կը նստեցնեն, մեր աշխարհականի կնիկ դատիկա տեսնելով կը լցուի. կուգայ իր տուն կը դնէ իր էրկան վրայ թէ. էրեց պիտի եգնիս՝ ապա թէ սչ քեզ կնկութիւն չեմ ըներ. կնիկ, դու բու Աստուած, ես կարդալ չեմ գիտեր, ինչպէս էգնիմ էրէց, որո՞ւ մօտ էրթամ, զիս չեն օրհնի. չէ, մարդու մօտ մի

երթայ ես գրեզ կօրհնեմ. քիչ մը բէդ գրուի: կուլիկ կը
 շինէ. կերթայ երկու երեք պառաւ, քանի մը միջավարի
 կնիկ և մէկ երկու ալ աղջիկ կը բերէ. էրկան գլուխը կը
 բանան ու աղօթք կընեն. ո՛վ խնդրակատար Ասվարա-
 ծին և վտակ երես սրբը Աղբերիկ, Երուսաղէմ, Էջմիա-
 ծին. ձեզի կը կանչենք ու ասիկը մըզի էրեց կօրհնենք.
 դուք օրհնեցիք՝ մեքալ ընդունեցինք կըսեն, ու իրենց
 հացը ուտելով կը թողուն երթան. մարդը բան չգիտէր.
 Ի՞նչ ընէ՝ կընկան խօսքով կենէ հեռու գիւղ մը կերթայ
 երիցութիւն ընելու. եկեղեցւոյ մէջ քիթն ու վեր բան մը
 կըսէ, Աւետարանի ատեն բան մը կը կարդայ. Գալթ
 մարդարէն ասաց. և ասաց և ասաց և ասաց.
 կէս ժամու չափ կանցնի՝ դեռ և ասաց և ասաց. դռան
 ետև ծնկան եկող պառաւ մը. քա կարած պատանք. ա-
 սաց և ասաց՝ ի՞նչ ասաց կըսէ. ես կի՛նամ (գիտեմ) շի՛նչ
 ասաց, Աստուած անիծէ զբըզի ու զիս օրհնողները. ա-
 սաց, ի՞նչ ասաց. ու հատ տեղէն իբր խռովելով ուրիշ
 գիւղ մը կերթայ իրիցութիւն ընելու. ինչ մարդ կը
 մեռնի՝ երթամ ու դամ հինած էնեմ երթամ ու դամ հի-
 նած էնեմ կսէ ու կը ասնէ թաղէ. ուէսի տղէն կը մեռ-
 նի. երթամ ու դամ հինած էնիմ, երթամ ու դամ մասրա
 յնամ (լեցնեմ) կըսէ. ահա, աւել պակաս կըսէ մեր էր-
 էց, վարդապետ մը կուգայ ու կերթան գանգաղին, թէ
 աղէկ ու վատ կը կարգայ մեր էրեց. մըզի կըսէր երթամ
 ու դամ հինած էնիմ, մեր ուէսի տղին ըսեց երթամ ու
 դամ հինած էնիմ. երթամ ու դամ մասրա յնամ. վար-
 դապետ կըսէ ձեր երիցու պատիւ դուք չէք ճանչնար, ձեր
 երիցու մօրքի մագերէն եթէ մէկ հատ ալ ձեր տներ
 գտնուի՝ Աստուած անտան պակսութիւն չտայ, զասիկայ
 լսելով եկեղեցւոյ մէջ մարդուն վրայ կը լեցուին ու չէ
 թէ մենակ մօրուք, ապա պեխերն ու գլխու մագերէն ալ
 կը քակին ու մազ մը չեն թողուր. մարդը ադ տեղէն
 պրծնալով կը փախչի իր տունը կուգայ եւ կուխտէ որ
 անգամ մալ կնոջ խօսքով երիցութիւն չընէ: